

Vrijwilligers Palliatieve
Terminale Zorg

Midden Gelderland

Functieomschrijving

Vrijwilliger Palliatieve Terminale Zorg Midden Gelderland

Functiebenaming

Vrijwilliger Palliatieve Terminale Zorg

Plaats in de organisatie

De vrijwilliger palliatieve terminale zorg legt verantwoording af aan de coördinator.

Hoofdonderdelen van de functie

1. ondersteunen van de cliënt en mantelzorgers
2. helpen bij de praktische verzorging van terminale patiënten
3. signaleren, rapporteren en samenwerken

1. Ondersteunen van de cliënt en mantelzorgers

De vrijwilliger biedt tijd, aandacht en ondersteuning aan mensen in de laatste levensfase en hun naasten, thuis of in een hospiceappartement. Dit kan overdag of 's nachts zijn. Deze ondersteuning is aanvullend op de zorg van huisarts en thuiszorg.

Belangrijk is dat de vrijwilligers 'er zijn'. Aanwezig zijn betekent ook waken bij en observeren van de cliënt. De observaties richten zich op de toestand van de cliënt; opletten hoe het gaat, wat iemand nodig heeft of wenst. De observaties richten zich ook op de mantelzorgers, op hun draaglast en draagkracht. De vrijwilliger is behulpzaam en zo nabij als mogelijk en wenselijk is. De zorg van de vrijwilliger vervangt niet de zorg van de mantelzorgers maar vult deze aan, ter ontlasting van die zorg. Waar mogelijk geeft de vrijwilliger de mantelzorgers een steuntje in de rug, onder andere door concrete aanwijzingen te geven of familie te ondersteunen zodat ze de laatste wensen van de cliënt kunnen uitvoeren. Dit alles op een tactvolle, niet voorschrijvende manier. In de thuissituatie werkt de aanwezigheid van vrijwilligers vaak stimulerend. Mantelzorgers putten hieruit nieuwe moed en nieuwe energie.

Emotionele steun

In een aantal situaties waar de vrijwilliger zorg verleent, ontstaat een bijzondere relatie met de cliënt en de mantelzorgers. Kenmerken van deze relatie zijn vertrouwelijkheid en persoonlijke betrokkenheid. Zowel de cliënt als de mantelzorgers kunnen met de vrijwilliger praten over hun zorgen, het afscheid nemen, de dood. Emotionele steun aan de cliënt en mantelzorgers kan inhouden: troosten, aandachtig luisteren, nabij zijn, helpen rust te vinden, opvangen van signalen, openstaan voor verschillende emoties die worden ervaren.

De vrijwilliger moet de zorgsituatie goed inschatten om te bepalen aan welke emotionele steun behoefte is. Dat vraagt veel inlevingsvermogen van de vrijwilliger. Als er zaken spelen die buiten de vaardigheid en verantwoordelijkheid van de vrijwilliger liggen, verwijst de vrijwilliger door naar de coördinator of naar deskundigen (pastor, geestelijk verzorger, maatschappelijk werk).

Persoonlijke informatie wordt vertrouwelijk behandeld.

Informatieve steun

De vrijwilliger gaat in op vragen van mantelzorgers en denkt mee over praktische zaken. Als er advies wordt gevraagd buiten de verantwoordelijkheid van de vrijwilliger, verwijst deze naar de coördinator.

Vrijwilligers Palliatieve
Terminale Zorg

Midden Gelderland

2. Praktische verzorging van terminale patiënten

De praktische verzorging kan verschillende werkzaamheden inhouden:

- hulp bij het aan- en uitkleden;
- hulp bij wassen op bed of aan de wastafel;
- hulp bij toiletgang of postoen;
- incontinentiemateriaal verschonen, zowel liggend als staand;
- hulp bij het verschonen van het bed, kussens opschudden;
- hulp bij eten en drinken;
- begeleiden bij het wandelen;
- in overleg worden licht huishoudelijke taken verricht.

Bovenstaande praktische handelingen worden deels zelfstandig en deels in samenwerking met en onder verantwoordelijkheid van de thuiszorg uitgevoerd.

Het blijkt in de praktijk dat ook de grens tussen verpleegkundige en verzorgende handelingen niet altijd duidelijk te trekken is. Vrijwilligers mogen echter geen medisch/verpleegtechnische handelingen verrichten.

3. Signaleren en samenwerken

De vrijwilliger neemt kennis van de rapportage van de voorgaande dagen. Na afloop van de dienst draagt de vrijwilliger de zorg over en verzorgt duidelijke schriftelijke en mondelinge rapportage, afhankelijk van gemaakte afspraken.

De vrijwilliger kan eventuele veranderingen signaleren in de zorgbehoefte of situatie van de cliënt. Ook de draagkracht van de mantelzorgers moet daarbij scherp in het oog gehouden worden.

Als de vrijwilliger iets opvalt, geeft hij dit door aan de (vrijwilligers)coördinator die de signalen eventueel bespreekt met de beroepsmatige zorg.

De vrijwilliger werkt zowel zelfstandig, als flexibel en collegiaal samen met de coördinator(en), collega-vrijwilligers en beroepskrachten. De vrijwilliger heeft een open houding waarbij wederzijds vertrouwen en respect belangrijk zijn.